

HRVATSKI CENTAR
ZA POLJOPRIVREDU, HRANU I SELO

PLAN RADA ZA 2016.

Zagreb, siječanj 2016.

Uvod

Hrvatski centar za poljoprivredu, hranu i selo (u daljnjem tekstu: Centar), Svetošimunska cesta 25, 10000 Zagreb, osnovan je na temelju Zakona o osnivanju Hrvatskog centra poljoprivredu, hranu i selo („Narodne novine“ 25/09, 124/10) – (u daljnjem tekstu: Zakon).

Djelatnost Centra se obavlja temeljem članka 3. Zakona, a putem ustrojstvenih jedinica koje sukladno Statutu čine: Ured ravnateljice, Zavod za zaštitu bilja, Zavod za vinogradarstvo i vinarstvo, Zavod za sjemenarstvo i rasadničarstvo i Zavod za voćarstvo.

S danom 31. prosinca 2015. Centar ima zaposleno 135 djelatnika, od toga 94 djelatnika visoke stručne spreme, 3 djelatnika više stručne spreme, 37 djelatnika srednje stručne spreme i 1 djelatnika je ostale spreme. Od ukupnog broja djelatnika 5 ih je zaposleno na određeno vrijeme, a od ukupnog broja djelatnika visokog stručnog obrazovanja zaposleno je 23 doktora znanosti i 9 magistara znanosti.

Program rada Centra za 2016.

Ciljevi obavljanja djelatnosti Centra su utvrđeni Zakonom i čine osnovu programa rada Centra za 2016.

To su: razvijanje istraživačkog rada, poticanje procesa prilagodbe poljoprivrednog sektora i ruralnog prostora; prenošenje znanja iz područja poljoprivrede korisnicima; provođenje analitičkih i dijagnostičkih poslova, praćenje te davanje preporuka i prognoza proizvođačima, izdavanje dokumenata u područjima zaštite bilja, vinogradarstva, voćarstva, vinarstva, maslinarstva, sjemena, sadnog materijala; istraživanje u području poljoprivredne proizvodnje, novih proizvodnih programa u poljoprivredi; suradnja s gospodarstvom u području primjene rezultata znanstvenih i stručnih istraživanja; suradnja s resornim ministarstvom između ostalog i u području analize dijela najvažnijeg zakonodavstva koje ovlašćuje Centar za provođenje svojih djelatnosti. Ovi zacrtani ciljevi ostvarivat će se u skladu s financijskim, kadrovskim i tehničkim potencijalom raspoloživim u Centru.

1. URED RAVNATELJICE

U Uredu ravnateljice u 2016. planiraju se nastaviti aktivnosti određene Zakonom i Statutom Centra, kako slijedi:

- Koordinacija, kontrola i praćenje provedbe godišnjeg programa rada ustrojstvenih jedinica Centra;
- Obavljanje poslova organizacije, kontrole i praćenja izvršenja svih financijskih i računovodstvenih poslova u suglasju s pozitivnim zakonskim propisima koji reguliraju financijsko i računovodstveno poslovanje Centra, te pripremanje analiza i financijskih izvješća za potrebe ravnateljice i Upravnog vijeća Centra;
- Obavljanje pravnih i kadrovskih poslova Centra, izrada pravilnika i drugih normativnih akata iz djelokruga rada Centra kao i sudjelovanje u izradi prijedloga propisa iz djelokruga rada Ministarstva poljoprivrede;
- Praćenje svih izmjena i osiguravanje pravilne primjene zakona i drugih propisa, zastupanje Centra u postupcima pred sudovima, upravnim i drugim državnim tijelima;
- Obavljanje poslova u vezi vođenja popisa imovine i zaštite, poslova evidentiranja, arhiviranja predmeta, zaštite arhivske građe te donošenje propisa iz te oblasti;
- Obavljanje poslova prisilne naplate sukladno zakonskim propisima;

- Rješavanje imovinsko pravnih odnosa Centra;
- Obavljanje poslova javne nabave sukladno zakonskim propisima i nabave uopće sukladno potrebama Zavoda i Centra u cjelini;
- Vođenje brige o dodatnoj edukaciji i stručnom usavršavanju djelatnika Centra sukladno stručnom području kojeg obavljaju u Centru te raspoloživim financijskim sredstvima, sudjelovanje i rad na stručno-znanstvenim skupovima, seminarima, radionicama i sl. u zemlji i inozemstvu, a od interesa su Centra;
- Izrada te donošenje i drugih akata sukladno zakonskim propisima;
- Kontinuirano usavršavanje djelatnika putem raznih seminara iz oblasti prava, računovodstva, javne nabave, arhiva te arhivske građe i dr.

2. ZAVOD ZA ZAŠTITU BILJA

U Zavodu za zaštitu bilja nastavlja se obavljanje poslova iz područja fitomedicine (zaštite bilja) sukladno Zakonu o biljnom zdravlju (NN 75/05, 25/09 i 55/11), Zakonu o održivoj uporabi pesticida (NN 14/14), Zakonu o provedbi Uredbe (EZ) 1107/2009 o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja (NN 80/13), Zakonu o provedbi Uredbe (EZ) br. 396/2005 o maksimalnim razinama ostataka pesticida u i na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog podrijetla (NN 80/13), pripadajućim podzakonskim propisima te Međunarodnoj konvenciji o zaštiti bilja iz 1992, EPPO protokolima (European Plant Protection Organization) kao i pozitivnim propisima Europske Unije, OECD-a (Organization for Economic Co-operation and Development), FAO-a (Food and Agriculture Organization) i WHO-a (World Health Organization). Tijekom 2016. godine nastavlja se s poslovanjem u skladu s Normom ISO 9001 što će rezultirati boljom i bržom koordinacijom poslova te ubrzati postupak akreditacije dijagnostičkih metoda u laboratorijima za dijagnostiku i analitiku. Poslovi će se nastaviti provoditi u četiri odjela: Odjel za biljno zdravlje, Odjel za zaštitu mediteranskih kultura, Odjel za sredstva za zaštitu bilja i Odjel za dijagnostiku i analitiku.

2.1. U Odjelu za biljno zdravlje nastavljaju se sljedeći poslovi sukladno Zakonu o biljnom zdravlju, Zakonu o održivoj uporabi pesticida te pratećim propisima:

- Provođenje programa posebnog nadzora (PPN-a) koji sufinancira Europska komisija i koji uključuje otkrivanje karantenski štetnih organizama, izvještavanje o njihovoj nazočnosti, pojavi i širenju, procjenu rizika od karantenski štetnih organizama, razrađivanje i predlaganje preventivnih mjera i mjera njihova suzbijanja, temeljem Pravilnika o mjerama za sprječavanje unošenja i širenja organizama štetnih za bilje, biljne proizvode i druge nadzirane predmete i mjerama suzbijanja tih organizama (NN 74/06, 84/10, 120/11, 46/14 i 119/14), Uredbi i Odluka Komisije, Akcijskih planova za suzbijanje i eradikaciju štetnih organizama, EPPO List of invasive alien plants te pripadajućim podzakonskim propisima. Sukladno zahtjevima EK, uz organizme koji se prate već nekoliko godina, pratiti će se i novi štetni organizmi tako da će se u 2016. godini pratiti 41 štetni organizam: *Agrilus anxius*, *Agrilus auroguttatus*, *Agrilus planipennis*, *Aleurocanthus* sp., *Anoplophora chinensis*, *Anoplophora glabripennis*, *Anthonomus eugenii*, *Aromia bungii*, *Bactrocera dorsalis*, *Bactrocera invadens*, *Bursaphelenchus xylophilus*, Citrus greening disease (HLB) i njegovi vektori (*Diaphorina citri*, *Trioza erytrae*), *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*, Citrus tristeza virus, *Diaporthe vaccinii*, *Eotetranychus lewisi*, *Epitrix* spp., *Geosmithis morbida* i vektor *Pityophtorus juglandis*, *Gibberella circinata*, *Globodera pallida* i *G. rostochiensis*, *Grapevine flavescence dorée*, *Candidatus liberibacter solanacearum*, *Phyllosticta citricarpa*, *Pomacea*, *Popillia japonica*, *Pterandrus rosa*, *Radopholus similis*, *Ralstonia solanacearum*, *Rhagoletis fausta*, *Rhagoletis pomonella*, *Scirtothrips* sp., *Strauzia longipennis*, *Thaumatotibia leucotreta*,

Tomato leaf curl New Delhi virus, *Xanthomonas citri* pv. *citri* i *Xanthomonas citri* pv. *aurantifolii*, *Xylella fastidiosa*, *Xylosandrus crassiusculus*

- Provođenje Izvještajno prognoznih poslova (IPP) na državnoj razini koji uključuju sustavno praćenje zdravstvenog stanja bilja tijekom vegetacije i biljnih proizvoda na otvorenom, u zaštićenim prostorima i u skladištima, radi prikupljanja podataka o pojavi, intenzitetu napada, populaciji i proširenosti štetnih i korisnih organizama za bilje i biljne proizvode te sustavno vođenje evidencije o tome u formi baze podataka (Zakon o biljnom zdravstvu);
- Nadograđivanje i usavršavanje postojećih baza podataka i softverskih aplikacija o pojavi, otkrivanju, intenzitetu napada, populaciji i rasprostranjenosti ŠO vezanih uz aktivnosti izvještajno-prognoznih poslova (IPP) i programa posebnog nadzora (PPN);
- Provođenje zdravstvenih pregleda kod posjednika bilja upisanih u fitosanitarni upisnik. Osim Zakona o biljnom zdravstvu te Pravilnika o fitosanitarnom upisniku i biljnim putovnicama (NN 56/2012), fitosanitarni pregledi kod posjednika bilja upisanih u Fitoupisnik obavljaju se i prema Pravilniku o mjerama za sprječavanje unošenja i širenja organizama štetnih za bilje, biljne proizvode i druge nadzirane predmete i mjerama suzbijanja tih organizama te drugim pratećim propisima;
- Provođenje zdravstvenog i stručnog nadzora nad nekim poljoprivrednim kulturama u proizvodnji sjemena kao što su soja, lucerna, sjemenski grah, suncokret i sjemenski krumpir;
- Izrada procjene rizika (PRA), prije svega za karantenske štetne organizme, na temelju kojih će se odrediti prioriteta praćenja ŠO u sklopu programa posebnog nadzora, a provode se temeljem Sporazuma o primjeni sanitarnih i fitosanitarnih mjera u okviru WTO i Međunarodnoj konvenciji o zaštiti bilja u okviru FAO;
- Aktivno sudjelovanje stručnjaka u panelima i radionicama Europske organizacije za zaštitu bilja (EPPO) i drugih relevantnih organizacija na kojima se izrađuju protokoli i zakonska regulativa vezano na područje biljnog zdravstva.

2.2. U Odjelu za zaštitu mediteranskih kultura nastavit će se provoditi sljedeći poslovi sukladno Zakonu o biljnom zdravstvu te pratećim propisima:

- Koordinacija i provođenje programa posebnog nadzora (PPN-a): „Brzo sušenje masline – *Xylella fastidiosa*“; Citrus tristeza virus – CTV;
- Praćenje zdravstvenog stanja reproducijskog sadnog materijala koji se koristi u proizvodnji voća, vinove loze i drugog poljoprivrednog bilja kod posjednika bilja upisanih u fitosanitarni upisnik;
- Provođenje projekta tehničke suradnje Ministarstva poljoprivrede i IAEA, TCP RER 5020 za razdoblje 2016. – 2017. u suradnji s Dubrovačko-neretvanskom županijom i udruvom voćara;
- Provođenje Izvještajno prognoznih poslova (IPP) za mediteranske kulture. Naglasak je u ovom slučaju dan na izvještavanje o pojavi štetnih organizama masline, agruma, smokve i dr.
- Provođenje laboratorijskih analiza koje se odnose na dijagnostiku kukaca vektora bakterije *Xylella fastidiosa* iz podreda Cicadomorpha, te laboratorijskih analiza koje uključuju entomološke metode ocjene zaraze biljnih organa mediteranskih kultura u sklopu provođenja IPP poslova, analiza lovki koje su dostavljene s terena primjenom vizualnog pregleda, primjena „brze analize“ za ocjenu latentne zaraze lišća masline uzročnicima bolesti.

U Odjelu se planiraju započeti i sljedeće aktivnosti:

- Koordinacija, sakupljanje uzoraka i provođenje analiza za štetni organizam *Xylella fastidiosa* u sklopu Euphresco projekta: 'Harmonized protocol for monitoring and detection of *Xylella fastidiosa* in its host plants and its vectors' 2016. – 2018. godina

- Praćenje novih štetnih organizama u sklopu PPN-a sufinanciranog od Europske komisije

2.3. U Odjelu za sredstva za zaštitu bilja nastaviti će se provoditi sljedeći poslovi sukladno Zakonu o provedbi Uredbe (EZ) 1107/2009 o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja, Zakonu o provedbi Uredbe (EZ) br. 396/2005 o maksimalnim razinama ostataka pesticida u i na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog podrijetla, Zakonu o provedbi Uredbe (EU) br. 528/2012 Europskoga parlamenta i vijeća u vezi sa stavljanjem na raspolaganje na tržištu i uporabi biocidnih proizvoda te pratećim propisima:

- Rad na ocjeni SZB za zonalnu registraciju u postupku registracije sukladno odredbama Zakona o provedbi Uredbe (EZ) 1107/2009 o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja iz područja učinkovitosti, ostataka, ekotoksikologije, ponašanja u okolišu, fizikalno-kemijskih svojstava, identiteta sredstva i izloženosti primjenitelja SZB. Objavom Zakona o provedbi Uredbe (EZ) 1107/2009 o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja preuzet je trenutni EU pravni okvir za registraciju SZB;
- Ocjenjivanje dokumentacije sredstava za zaštitu bilja u postupku registracije sukladno odredbama Zakona o sredstvima za zaštitu bilja i pratećim propisima, koji su usklađeni sa zahtjevima EU i Direktivom 91/414/EC. Danom ulaska Republike Hrvatske u Europsku Uniju Zakon o sredstvima za zaštitu bilja i prateći propisi više nisu na snazi, ali s obzirom da je dokumentacija za navedena sredstva zaprimljena u postupak registracije prije ulaska Republike Hrvatske u Europsku Uniju sukladno navedenom zakonu po istom će se i završiti/ocijeniti. Stručnjaci Zavoda za zaštitu bilja su ovlašteni za izradu ocjene SZB prema jedinstvenim načelima u Republici Hrvatskoj;
- Dovršetak postupaka ponovne ocjene sredstava za zaštitu bilja za Korak 1 (za sredstva stavljena na tržište prije 2009. godine temeljem Zakona o zaštiti bilja);
- Nadogradnja kompjuterskog programa za vođenje evidencije zaprimljenih zahtjeva za ocjenu sredstava za zaštitu bilja;
- Provođenje nacionalnog sustava ocjene i registracije biocidnih pripravaka, temeljem Uredbe (EU) 528/2012 – Zakona o provedbi Uredbe (EU) 528/2012 Europskoga parlamenta i Vijeća u vezi sa stavljanjem na raspolaganje na tržištu i uporabi biocidnih proizvoda;
- Monitoring ostataka pesticida i programa praćenja ostataka pesticida na i u proizvodima biljnog podrijetla – procjena rizika za RASFF sustav;
- Aktivno sudjelovanje u panelima i radionicama Europske organizacije za zaštitu bilja (EPPO) i Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA) te drugih relevantnih organizacija na kojima se izrađuju protokoli i zakonska regulativa vezano na područje SZB.

U Odjelu se planiraju započeti sljedeće aktivnosti:

- Ocjena ekvivalentnosti izvora aktivne tvari sukladno Uredbi (EZ) 1107/2009;
- Zaprimanje dokumentacije za ocjenu aktivne tvari sukladno Uredbi (EZ) 1107/2009 u kojima će Hrvatska biti zemlja izvjestiteljica za Europsku uniju;

2.4. U Odjelu za dijagnostiku i analitiku nastaviti će se provoditi sljedeći poslovi sukladno Zakonu o biljnom zdravlju, Zakonu o provedbi Uredbe (EZ) 1107/2009 o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja te pratećim propisima:

- Dijagnostičke laboratorijske analize u laboratorijima za bakteriologiju, herbologiju, mikologiju, nematologiju, virologiju, zoologiju i molekularnu biologiju, kojima će se određivati nazočnost primarno karantenskih i gospodarski važnih štetnih organizama (bakterija i bakterijama sličnih organizama, korovnih vrsta, gljiva i gljivama sličnih organizama, nematoda, virusa i virusima sličnih organizama, insekata i grinja), za potrebe provođenja

programa PPN-a sufinanciranog od Europske komisije, IPP-a, novih projekata te na zahtjev stranaka;

- Prijem uzoraka bilja, biljnih proizvoda, tla, vode i drugih nadziranih predmeta, ocjena njihove ispravnosti i cjelokupnosti zahtjeva za ispitivanje kao i prateće dokumentacije; nastavak analiza sredstava za zaštitu bilja u prometu (post-registracijska kontrola), analiza sredstava za zaštitu bilja u okviru godišnjih programa inspekcijske kontrole nadležnog ministarstva ili temeljem zahtjeva pravnih ili fizičkih osoba
- Sudjelovanje stručnjaka laboratorija u međulaboratorijskim usporedbama (MLU) (ako budu dostupne);
- Provođenje postregistracijske kontrole sredstava za zaštitu bilja, s ciljem provjere ispravnosti i kakvoće SZB-a u prometu u suradnji s fitosanitarnom inspekcijom MP;
- Provođenje laboratorijskih analiza uzoraka sredstava za zaštitu bilja u laboratoriju za kontrolu sredstava za zaštitu bilja na zahtjev pravnih ili fizičkih osoba;
- Provođenje edukacije stručnjaka iz drugih institucija i zemalja u skladu s potrebama i mogućnostima. Specijalisti laboratorija nastavljaju s usavršavanjem u zemlji ili inozemstvu i aktivno sudjelovati na međunarodnim skupovima;
- Sudjelovanje stručnjaka dijagnostičara u radu panela i radionica Europske organizacije za zaštitu bilja (EPPO) i drugih relevantnih organizacija na kojima se izrađuju protokoli i zakonska regulativa vezano na područje dijagnostike.

U Odjelu se planiraju započeti sljedeće aktivnosti:

- Postupak akreditacije pojedinih metoda u Laboratoriju za nematologiju i Laboratoriju za bakteriologiju;
- Uvođenje novih dijagnostičkih metoda u skladu s potrebama provođenja programa posebnog nadzora „Organisms harmful to plants“ za 2016. godinu koji će sufinancirati Europska komisija.
- Puštanje u produkciju poboljšane aplikacije za evidenciju, prijem uzoraka i izdavanje izvješća o rezultatima analiza koja je u 2014. u potpunosti usklađena sa zahtjevima norme ISO 17025:2005.

Međunarodni i tuzemni projekti

- Nastavlja se provođenje regionalnog projekta tehničke suradnje Ministarstva poljoprivrede s FAO/IAEA RER 5021 za razdoblje 2016-2017 „Supporting the management of fruit flies in balkans and Eastern Mediterranean“, za razdoblje 2016. – 2017. Ovaj je projekt nastavak dosadašnjih ciklusa projekata tehničke suradnje s FAO/IAEA za razdoblja 2007. – 2008., 2009. – 2011., 2012. – 2013. i 2015. – 2015. godine. Osim Hrvatske, u projektu 2014. – 2015. sudjeluju i veliki broj drugih zemalja;
- Započinje se s provođenjem EUPHRESKO projekta „Harmonized protocol for monitoring and detection of *Xylella fastidiosa* in its host plants and its vectors“ 2016. – 2018. godina;
- Započinje se s provođenjem projekta Ministarstva znanosti 5. Komparativna i funkcionalna genomika fitoplazmi– emergentnih biljnih patogena u Hrvatskoj (GenoPhyto - Comparative and functional genomics of phytoplasmas–emerging plant pathogens in Croatia (2015-2018) - Akronim: GenoPhyto) u kojem je uz Hrvatsku kao vanjski suradnik uključena Francuska i Velika Britanija;

- U obliku znanstveno – tehnološke suradnje sa Srbijom započinje se s provođenjem projekta pod nazivom: „Epidemiološke i genetičke specifičnosti '*Candidatus* Phytoplasma solani' u patosistemu agro-ekoloških niša Hrvatske i Srbije, 2016. – 2017.
- Nastavlja se suradnja s Ekološkom udrugom "Mala Sirena", lokalnom akcijskom grupa "Lag 5" iz Orebića, Javnom ustanovom za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Dubrovačko-neretvanske županije, Hrvatskim šumarskim institutom te vanjskim suradnicima na projektu pod nazivom „PAJASEN (*Ailanthus altissima* (Mill.) Swingle), analiza pojave alohtone invazivne biljne vrste i prijedlog njenog uklanjanja kroz edukaciju lokalnih zajednica.“
- Planira se započeti projekt s Ministarstvom zaštite okoliša i prirode, Upravom za klimatske aktivnosti pod nazivom „Programa praćenja tvari lindan i endosulfan kao sredstva za zaštitu bilja u 2016. i 2017. godini“

➤ **Suradnja s drugim institucijama**

- Nastavlja se dugogodišnja suradnja s relevantnim institucijama u inozemstvu i u zemlji. Sukladno potrebama, stručnjaci Zavoda surađuju sa sljedećim institucijama: The Ohio State University, Columbus, SAD; Natural History Museum, London i Pesticides Safety Directorate, York, UK; Plant Protection Service i Wageningen University, Wageningen, Nizozemska; Neiker-Tecnalia Accredited laboratory for quarantine harmful organisms, Forest Protection Department, Vitoria-Gasteiz, Španjolska; EPPO, Pariz, The National Laboratory for the Protection of Plants (LNPV), Angers i INRA UMR GDPP – Bordeaux, Francuska; Royal Museum for Central Africa, Tervuren, Belgija; Natural History Museum, Ženeva, Švicarska; Università di Padova, Dipartimento Agronomia Ambientale e Produzioni Vegetali – Entomologia, Padova, Università degli studi del Molise, Campobasso i Università degli studi di Napoli „Federico II“, Dipartimento di Entomologia e Zoologia Agraria „Filippo Silvestri“, Portici, Italija; IAEA, AGES Institut i Federal Research and Training Centre for Forests, Natural Hazards and Landscape, Beč, Austrija; Kmetijsko Gozdarski Zavod Nova Gorica, Nova Gorica, Biotehniška fakulteta, Inštitut za fitomedicino i Fitosanitarna uprava Republike Slovenije te KIS – Odelek za varstvo rastlin i Nematološki laboratorij, Ljubljana, Slovenija; Botanički vrt PMF-a, Hrvatski prirodoslovni muzej, Agronomski fakultet, Laboratorij za molekularnu mikrobiologiju – Biološki odsjek, Prirodoslovno-matematičkog fakulteta, Šumarski fakultet i Hrvatska poljoprivredna komora, Zagreb, Poljoprivredni fakultet, Osijek; Hrvatski šumarski institut, Jastrebarsko; Savjetodavnom službom u županijama i gradu Zagrebu i dr.

Podučavanje i edukacija subjekata uključenih u poslove zaštite bilja koju obavljaju stručnjaci Zavoda:

- Nastavlja se stručno usavršavanje fitosanitarnih inspektora i djelatnika savjetodavne službe. Sukladno potrebama stručnjaci Zavoda predavanjima, edukacijom na terenu i pisanjem prikladnih brošura, nastavljaju sudjelovati u stručnom usavršavanju fitosanitarnih inspektora;
- Nastavlja se stručno osposobljavanje pravnih i fizičkih osoba prema Zakonu o održivoj uporabi pesticida i Pravilniku o uspostavi akcijskog okvira za postizanje održive uporabe pesticida (NN 142/12) – modul za distributere i modul za savjetnike;
- Nastavlja se izrada stručnih podloga i mišljenja za izradu nacрта propisa te znanstveno-stručna potpora nadležnoj upravi MP – iz područja biljnog zdravlja i područja sredstava za zaštitu bilja i ostataka sredstava za zaštitu bilja;
- Nastavlja se s radom u radnim grupama stručnjaka na Odboru u nadležnosti DG SANCO.

3. ZAVOD ZA VINOGRADARSTVO I VINARSTVO

U Zavodu za vinogradarstvo i vinarstvo u 2016. godini sve planirane aktivnosti će se provoditi u Odjelu za vinogradarstvo, Odjelu za promet proizvoda, Odjelu za kontrolu kvalitete proizvoda te Odjelu za praćenje, analizu i razvoj senzornih ispitivanja.

3.1. U Odjelu za vinogradarstvo nastaviti će se provoditi sljedeće aktivnosti temeljem Zakona o vinu (NN 96/03, 25/09, 22/11, 55/11, 82/13 i 14/14) i ostalih pozitivnih zakonskih propisa:

- Vođenje evidencije proizvođača i proizvodnje voćnih vina;
- Vođenje popisa proizvođača s rješenjem za minimalno tehničko-tehnološke uvjete prostorija za proizvodnju i prodaju vina, radi utvrđivanja sljedivosti u upravnom postupku donošenja rješenja za promet proizvoda. Rješenja za dobivanje rješenja za minimalno tehničko-tehnološke izdaje MP, te jedan primjerak dostavlja Zavodu;
- Organiziranje i provođenje nadzora berbe grožđa za proizvodnju predikatnih vina. Postupak se operativno provodi u Zavodu i ugovornom suradnjom s vanjskim suradnicima;
- Sudjelovanje u postupcima zaštite kontroliranog zemljopisnog podrijetla vina. U tijeku postupka, zaprimaju se i obrađuju zahtjevi za zaštitu zemljopisnog podrijetla vina, provode se očevidi na terenu i izrađuju prijedlozi za izdavanje rješenja Ministarstvu poljoprivrede za kontrolirano zemljopisno podrijetlo vina. Postupak se provodi sukladno Zakonu o vinu, Napatku Ministarstva poljoprivrede (NN 127/13) i pratećim podzakonskim aktima: Pravilnikom o označavanju vina oznakom zemljopisnog podrijetla (NN 7/05, 41/08, 32/11), Pravilnikom o zemljopisnim područjima uzgoja vinove loze (NN 74/12, 80/12, 48/13, 159/13) i Pravilnikom o nacionalnoj listi priznatih kultivara vinove loze (NN 53/14);
- Godišnje praćenje proizvodnje vina berbe 2015. godine, a u svrhu potvrđivanja sukladnosti proizvoda zahtjevima specifikacije sukladno Pravilniku o zaštićenim oznakama izvornosti i zaštićenim oznakama zemljopisnog podrijetla, tradicionalnim izrazima i označavanju vina (NN 141/10, 31/11, 78/11, 120/12) i Uredbe (EZ) 607/2009.;
- Prikupljanje uzoraka grožđa definiranog sortimenta, zastupljenog na cjelokupnom vinorodnom području RH, a u svrhu proizvodnje uzoraka autentičnih vina sukladno Uredbi (EZ) 555/2008;
- Provedba sustava kvalitete sukladno normi ISO 9001:2008.;
- Priprema dokumentacije za uvođenje akreditacije prema normi HRN EN ISO/IEC 17065:20013 za certificiranje proizvoda sustava kvalitete sukladno normi HR EN ISO/IEC 17065:2013;

U Odjelu se također planira:

- Započeti s provedbom godišnjeg praćenja proizvodnje vina berbe 2016. godine, a u svrhu potvrđivanja sukladnosti proizvoda zahtjevima specifikacije sukladno Pravilniku o zaštićenim oznakama izvornosti i zaštićenim oznakama zemljopisnog podrijetla, tradicionalnim izrazima i označavanju vina i Uredbe (EZ) 607/2009;
- Uvođenje akreditacije prema normi HRN EN ISO/IEC 17065:20013 za certificiranje proizvoda sustava kvalitete sukladno normi HR EN ISO/IEC 17065:2013;
- Nadogradnja trenutne informatičke aplikacije u sljedećim područjima:
 - vođenje evidencije proizvođača i proizvodnje voćnih vina;
 - evidentiranje proizvoda koji su obuhvaćeni godišnjim praćenjem proizvodnje vina u svrhu potvrđivanja sukladnosti proizvoda zahtjevima specifikacije sukladno Pravilniku o zaštićenim oznakama izvornosti i zaštićenim oznakama zemljopisnog podrijetla, tradicionalnim izrazima i označavanju vina i Uredbe (EZ) 607/2009;

- praćenje provođenja nadzora berbe grožđa za proizvodnju predikatnih vina; vođenje popisa proizvođača s rješenjem za minimalno tehničko-tehnološke uvjete prostorija za proizvodnju i prodaju vina, te adresama tih prostorija.

3.2. U Odjelu za promet proizvoda nastavit će se provoditi slijedeće aktivnosti temeljem Zakona o vinu, Zakona o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda (NN 149/09, 22/11, 120/12), Zakona o oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama izvornosti proizvoda i usluga (NN 173/03, 186/03, 76/07, 49/11), Zakona o zajedničkoj organizaciji tržišta poljoprivrednih proizvoda i posebnim mjerama i pravilima vezanim za tržište poljoprivrednih proizvoda, Zakona o poljoprivredi, Zakona o općem upravnom postupku, Zakona o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja, Zakona o hrani, Zakona o službenim kontrolama koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja (NN 81/13, 14/14, 56/15), i ostalih pozitivnih zakonskih propisa:

- Održavanje baze podataka o berbi grožđa i proizvodnji vina i voćnih vina za proizvođače koji puštaju u promet svoje proizvode;
- Održavanje baze podataka korisnika koji svoje proizvode puštaju u promet, te ažuriranje podataka o berbi grožđa, proizvodnji grožđa, vina i voćnih vina, kao i stanju zaliha;
- Izdavanje rješenja o stavljanju u promet mošta, vina i drugih proizvoda od grožđa i vina te svih kategorija voćnih vina kao i vinskoga i voćnog octa u upravnim postupcima;
- Izdavanje Certifikata za izvoz proizvoda u treće zemlje sukladno naputku Ministarstva poljoprivrede;
- Sudjelovanje u izdavanju mišljenja o kakvoći po inspekcijskom postupku; provođenje godišnjeg potvrđivanja sukladnosti proizvoda sa zahtjevima specifikacije proizvoda putem administrativne provjere;
- Priprema uzoraka autentičnih vina sukladno Uredbi (EZ) 555/2008, a temeljem ovlaštenja Ministarstva poljoprivrede;
- Provedba sustava kvalitete sukladno normi ISO 9001:2008.

U odjelu se također planira:

- Nadogradnja postojeće informatičke aplikacije uvođenjem skladišnog poslovanja za sva vina koja se stavljaju u promet, a koja podrazumijeva praćenje „stanja skladišta“ pojedinog proizvođača, a time i svih proizvođača ukupno;
- Uvođenje akreditacije certificiranja proizvoda sustava kvalitete sukladno normi HR EN ISO/IEC 17065:2013.

3.3. U Odjelu za kontrolu kvalitete proizvoda (L1) nastavit će se provoditi sljedeće aktivnosti temeljem Zakona o vinu, Zakona o akreditaciji (NN 158/03, 75/09, 56/13) i ostalih pozitivnih zakonskih propisa:

- Provođenje fizikalno kemijskih ispitivanja svih proizvoda koji se stavljaju na tržište, kao i uzoraka po inspekcijskim zahtjevima;
- Provođenje razvoja i održavanja sustava kvalitete u skladu s HRN EN ISO/IEC 17025:2007 te nastavak sudjelovanja u međunarodnim međulaboratorijskim usporedbama;
- Provođenje fizikalno kemijskih ispitivanja vina i voćnih vina, octa, voćnog octa, jakih alkoholnih pića i drugih proizvoda u sklopu uslužne djelatnosti;
- Priprema i primjena internog referentnog materijala prema pravilima za izbor i uporabu referencijskih tvari HAA-PR-2/8 u svrhu unutarnje kontrole kvalitete;

- Nadopuna validacije metode za analizu etil fenola i etil gvajakola, spojeva iz grupe hlapljivih fenola koji su izravni indikatori nepoželjne mikrobiološke aktivnosti u vinu.

Nastavlja se uvođenje metode za određivanje rezidua alergeni proteina iz sredstava za bistrenje vina primjenom ELISA metode (OIV-MA-AS315-23), a sukladno Uredbi EC 579/2012 koja propisuje da u vinima berbe 2012. i kasnije, treba deklarirati ukoliko je u postupku bistrenja primijenjen albumin ili kazein.

U Odjelu se također planira:

- Proširenje područja akreditacije za određivanje rezidua alergeni proteina iz sredstava za bistrenje vina primjenom ELISA metode (OIV-MA-AS315-23);
- Validiranje metode za određivanje okratoksina primjenom ELISA metode, te proširenje područja akreditacije istom metodom;
- Uvođenje GC-MS metode za određivanje 4-etilfenola i 4-etilgvajakola, geosmina, tribromoanisola i trikoloroanisola u vinu.

3.4. U Odjelu za praćenje, analizu i razvoj senzornih ispitivanja (L2) nastaviti će se provoditi sljedeće aktivnosti temeljem Zakona o vinu, Zakona o akreditaciji i ostalih pozitivnih zakonskih propisa:

- Provođenje senzornih ispitivanja vina i voćnih vina u postupku izdavanja rješenja za promet i u inspekcijskim postupcima;
- Provođenje razvoja i održavanja sustava kvalitete u skladu s HRN EN ISO/IEC 17025:2007 te će se nastaviti sudjelovati u međunarodnim međulaboratorijskim usporedbama;
- Unutarnja kontrola kvalitete korištenjem uzoraka vina iz arhive s dodatkom etil acetata („referentni materijal“).

U Odjelu se također planira:

- Povećanje broja vina sa standardima uzročnika mana i bolesti vina (referentni materijal);
- Uvođenje kontrolnih karata za praćenje rezultata ispitivanja;
- Organizacija edukativnih radionica.

Suradnja s drugim institucijama

- Zavod ugovorno surađuje s Institutom za poljoprivredu i turizam u Poreču, Institutom za jadranske kulture i melioraciju krša u Splitu, Savjetodavnom službom, Bioinstitutom u Čakovcu, u dijelu aktivnosti koje se odnose na postupak donošenja rješenja za promet;
- Zavod surađuje s Agencijom za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju u Zagrebu s kojom ima i sporazumnu razmjenu podataka.

Nastavit će se suradnja s institucijama na nacionalnoj i međunarodnoj razini:

- Sukladno stručnim potrebama i zajedničkim stručnim interesima, Zavod nastavlja suradnju s Agronomskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, te s Laboratorijem za tehnologiju i analitiku vina Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu;
- Nastavlja se suradnja s Poljoprivrednom inspekcijom Ministarstva poljoprivrede u području nadzora vina na tržištu; Nastavlja se suradnja s Institutom za referentne materijale i mjerenja Zajedničkog istraživačkog centra (JRC-IRMM) u Geelu, Belgija;
- Nastavlja se suradnja s institucijom BAWB, Bundesamt für Weinbau iz Eisenstadt-a u Austriji, sukladno stručnim potrebama i zajedničkim stručnim interesima;

- Nastavlja se suradnja na stručnoj razini s Departamentit për Vreshtari dhe Verëtari, Kosovo sukladno stručnim potrebama i zajedničkim stručnim interesima;
- Nastavlja se suradnja s Hrvatskom gospodarskom komorom i udrugama proizvođača u RH kroz održavanje stručnih radionica na aktualne teme;
- Nastavlja se suradnja sa svim udrugama i proizvođačima u Republici Hrvatskoj koji traže suradnju i sudjelovanje naših djelatnika u edukacijama, izložbama vina i dr.;
- Nastavit će se aktivno sudjelovanje djelatnika Zavoda u međunarodnim organizacijama (OIV), u Povjerenstvima MP za izradu propisa iz područja vinogradarstva i vinarstva, sudjelovanje u izradi stručnih podloga i mišljenja za izradu nacрта propisa te znanstveno stručna potpora nadležnoj upravi MP;
- Planira se edukacija djelatnika Odjela za kontrolu kvalitete proizvoda u jednom od europskih laboratorija, sa svrhom stjecanja znanja u području IRMS tehnike i metode za analizu stabilnih izotopa u uzorcima autentičnih maslinovih ulja.

Posebne aktivnosti u području zakonodavnog usklađivanja

- Angažiranje stručnjaka Zavoda u Povjerenstvima MP za izradu specifikacija zaštićenih oznaka izvornosti vina. Angažiranje stručnjaka Zavoda u Povjerenstvu za izradu novog Zakona o vinu kao strateškog nacionalnog propisa u području vinogradarstva i vinarstva.

4. ZAVOD ZA SJEMENARSTVO I RASADNIČARSTVO

Zavod za sjemenarstvo i rasadničarstvo planira obavljanje poslova sukladno zakonskim aktima koji se odnose na priznavanje i zaštitu novih biljnih sorti, proizvodnju i certifikaciju reprodukcijskog materijala poljoprivrednog bilja te drugih poslova određenih normativnim dokumentima Centra.

4.1. Ured Predstojnika

- Nastavlja se održavanje plodnosti poljoprivrednog zemljišta provođenjem plodoreda ratarskom proizvodnjom pšenice, kukuruza, uljane repice i soje na oko 200 ha pokusnih površina. Aktivnost je nužna za osiguranje kvalitetnog poljoprivrednog zemljišta za potrebe provođenja pokusa ispitivanja i priznavanja sorti i ispitivanja certificiranih partija sjemena i održavanja sorti u kontrolnom polju na lokaciji sjedišta Zavoda;
- Nastavlja se pružanje tehničke pomoći drugim Odjelima u zasnivanju i održavanju poljskih pokusa ispitivanja i priznavanja sorti, ispitivanja certificiranih partija sjemena i održavanja sorti u kontrolnom polju, pokusa drugih namjena na lokaciji sjedišta Zavoda te na ugovorenim površinama izvan Zavoda;
- Planira se proširenje navodnjavanja pokusa sa trenutnih 24ha na 72 ha površina
- Nastavlja se održavanje kruga Zavoda u primjerenom, a strojeva i opreme u ispravnom i radno sposobnom stanju;
- Nastavlja se sa obavljanjem i drugih poslova tehničke prirode koje mogu obaviti djelatnici Odjela.
- Nastavlja se s daljnjim razvijanjem i održavanjem sustava upravljanja sukladno normi ISO 9001:2008
- Nastavlja se sa izradom i uvođenjem u rad nove baze podataka ZSR

4.2. U Odjelu za priznavanje novih biljnih sorti, dodjeljivanje oplemenjivačkog prava i očuvanje biljnih genetskih izvora nastavit će se provoditi sljedeće aktivnosti:

- Ispitivanje i priznavanje novih biljnih sorti temeljem Pravilnika o priznavanju sorti poljoprivrednog bilja (NN 99/08, 100/09, 109/10, 77/13). To će se obaviti obradom zahtjeva za priznavanje sorti poljoprivrednog bilja i ispitivanjem sorti krmnog bilja, žitarica, repa, povrća, krumpira, uljarica i predivog bilja u pokusnom polju i laboratoriju putem utvrđivanja gospodarske vrijednosti sorti (VCU ispitivanje) i utvrđivanja različitosti, ujednačenosti i postojanosti sorti (DUS ispitivanje);
- Upis sorti u sortnu listu temeljem Zakona o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja i Pravilnika o upisu sorti u Sortnu listu (NN 45/08, 84/08, 77/13). To će se obaviti upisom novih priznatih sorti, obnoviti upis sorti na Sortnoj listi i brisanje sorti sa Sortne liste te se nastavlja rad na pripremi Preporučene i Opisne sortne liste;
- Priprema baze podataka za dostavu u CPVO (Ured Europske unije za zaštitu novih biljnih sorti). Sukladno obvezama prema Uniji pripremit će se prema predlošku CPVO Ureda podaci o priznavanju i zaštiti biljnih sorti i dostaviti CPVO Uredu;
- Priprema i ažuriranje popisa priznatih novih sorti za EU Zajedničku sortnu listu i OECD listu, a pripremljeni popisi dostavit će se u Ministarstvo poljoprivrede i u OECD;
- Provođenje postupka dodjeljivanja oplemenjivačkog prava temeljem Zakona o zaštiti biljnih sorti (NN 131/97, 62/00, 67/08, 124/11), te Pravilnika o postupku utvrđivanja različitosti, ujednačenosti i postojanosti novih biljnih sorti u svrhu dodjeljivanja oplemenjivačkog prava i priznavanja sorti (NN 61/11);
- Vođenje upisnika u obavljanju poslova zaštite biljnih sorti sukladno Pravilniku o upisu u upisnike u obavljanju poslova zaštite biljnih sorti (NN 58/11) i unošenje podataka u Upisnik Zahtjeva za dodjeljivanje oplemenjivačkog prava;
- Skrb o biljnim genetskim izvorima u skladu s člankom 63. Zakona o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja, te Pravilnikom o očuvanju i održivoj uporabi biljnih genetskih izvora te načinu rada i uređenju banke biljnih gena poljoprivrednog bilja (NN 89/09, 4/14). Nastavlja se uključivanje uzoraka sjemena sorata koje će biti povučene sa Sortne liste Republike Hrvatske u kolekciju uzoraka gen banke;
- Organiziranje i provođenje edukacija i korisničkih sustava zaštite novih biljnih sorti i priznavanja sorti temeljem Zakona o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja i Zakona o zaštiti biljnih sorti.

U odjelu se planira i:

- provedba „audita“ vezanog za poslanu prijavu CPVO Uredu za dodjelu „Entrustmenta“ za DUS testiranje kukuruza, pšenice i ječma.

4.3. U Odjelu za nadzor sjemenskih usjeva i izdavanje certifikata nastavit će se provoditi sljedeće aktivnosti:

- Stručni nadzor sjemenskih usjeva temeljem Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena žitarica (NN 92/06, 83/09, 31/13), Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena uljarica i predivog bilja (NN 126/07, 20/13), Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena repa (NN 72/07), Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena krmnog bilja (NN 129/07, 78/10, 31/13), Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena povrća (NN 129/07, 78/10, 43/13), Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena krumpira (NN 129/07) i Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena duhana (NN 61/14) Djelatnost službenog nadzora sjemenskih usjeva provodi se obradom prijave, izborom i sklapanjem ugovorne obveze s nadzornikom, službenim nadzorom proizvodnje, super

kontrolom rada nadzornika, vođenjem evidencije o proizvedenim količinama, sastavljanjem izvješća o nadzoru nad sjemenskom proizvodnjom i podnošenjem istoga Ministarstvu poljoprivrede;

- Organiziranje edukacija (godišnje radionice) za nadzornike sjemenskih usjeva, odgovornih osoba i nadzornika za obavljanje nadzora pod stručnom kontrolom koje ovlašćuje Zavod temeljem Pravilnika o postupku stručnog nadzora i nadzora pod stručnom kontrolom nad proizvodnjom poljoprivrednog reprodukcijanskog materijala (NN 144/09) i Pravilnika o upisu u upisnik dobavljača, laboratorija i uzorkivača poljoprivrednog sjemena i sadnog materijala (NN 29/08, 21/09, 37/09);
- Ispitivanje u kontrolnom polju ispravnosti certificiranja partija sjemena i održavanja sorti temeljem Pravilnika o postupku stručnog nadzora i nadzora pod stručnom kontrolom nad proizvodnjom poljoprivrednog reprodukcijanskog materijala (NN 144/09, 30/11, 50/11);
- Provjera uvjeta za upis u upisnik dobavljača temeljem Zakona o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja i Pravilnika o upisu u upisnik dobavljača;
- Izdavanje certifikata o sjemenu i sadnom materijalu i vođenje evidencije o izdanim certifikatima temeljem Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena žitarica, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena uljarica i predivog bilja, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena repa, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena krmnog bilja, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena povrća, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena krumpira, Pravilnika o stavljanju na tržište reprodukcijanskog sadnog materijala i sadnica namijenjenih za proizvodnju voća (NN 100/09, 153/09, 72/10, 30/11, 86/13) i Pravilnika o stavljanju na tržište materijala za vegetativno umnažanje loze (NN 133/06, 67/10, 30/11, 77/13);
- Osposobljavanje nadzornika i nadzor nad radom ovlaštenih nadzornika za poslove pakiranja, plombiranja i označavanja sjemena i sadnog materijala pod stručnom kontrolom temeljem Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena žitarica, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena uljarica i predivog bilja, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena repa, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena krmnog bilja, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena povrća, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena krumpira, Pravilnika o stavljanju na tržište reprodukcijanskog sadnog materijala i sadnica namijenjenih za proizvodnju voća i Pravilnika o stavljanju na tržište materijala za vegetativno umnažanje loze.

4.4. U Laboratoriju za ispitivanje sjemena nastaviti će se provoditi sljedeće aktivnosti:

- Uzorkovanje sjemena poljoprivrednog bilja i ispitivanje kvalitete sjemena temeljem Pravilnika o metodama uzorkovanja i ispitivanja kvalitete sjemena (NN 99/08), Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena žitarica, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena uljarica i predivog bilja, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena repa, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena krmnog bilja i Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena povrća;
- Nadzor nad radom ovlaštenih laboratorija (naknadna kontrola) i ovlaštenih uzorkivača temeljem Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena žitarica, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena uljarica i predivog bilja, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena repa, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena krmnog bilja i Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena povrća;
- Osposobljavanje uzorkivača za uzorkovanje poljoprivrednog sjemena i analitičara za ispitivanje kvalitete sjemena temeljem Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena žitarica, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena uljarica i predivog bilja, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena repa, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena krmnog bilja i Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena povrća;

- Provjera postojanja uvjeta za upis u upisnik laboratorija temeljem Pravilnika o upisu u upisnike dobavljača, laboratorija i uzorkivača poljoprivrednog sjemena i sadnog materijala;
- Organiziranje međulaboratorijskih usporedbi (Ring test) i radionica za analitičare u laboratorijima za ispitivanje kakvoće sjemena. To se temelji na odredbama Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena žitarica, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena uljarica i predivog bilja, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena repa, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena krmnog bilja i Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena povrća;
- Utvrđivanje zastupljenosti GMO-a temeljem Uredbe o razini genetski modificiranih organizama u proizvodima ispod koje proizvodi koji se stavljaju na tržište ne moraju biti označeni kao proizvodi koji sadrže genetski modificirane organizme (NN 92/08, 36/09, 33/10);
- Utvrđivanje zastupljenosti GMO-a u sjemenu soje svih partija sjemena koje se stavljaju na tržište Republike Hrvatske;
- Provođenje razvoja i održavanja sustava kvalitete temeljem Zakona o akreditaciji (NN 158/03, 75/09), normi HRN EN ISO/IEC 17025:2007 i ISTA akreditacijskom standardu;
- Provođenje redovitog godišnjeg nadzora kojom HAA provjerava osposobljenost Laboratorija za ispitivanje sjemena prema zahtjevima norme HRN EN ISO/IEC 17025:2007;
- Provođenje Heubach testa za otprašivanje sukladno Pravilniku o uspostavi akcijskog plana o održivoj uporabi pesticida (NN 142/12);
- Vođenje evidencije uzoraka i centralnog skladišta uzoraka za potrebe naknadne kontrole u laboratoriju i kontrolnom polju temeljem Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena žitarica, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena uljarica i predivog bilja, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena repa, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena krmnog bilja i Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena povrća.

4.5. U Odjelu za rasadničarstvo nastaviti će se provoditi sljedeće aktivnosti:

- Stručni nadzor poljoprivrednog sadnog materijala temeljem Pravilnika o stavljanju na tržište reprodukcijskog sadnog materijala i sadnica namijenjenih za proizvodnju voća, Pravilnika o stavljanju na tržište materijala za vegetativno umnažanje loze i Pravilnika o postupku stručnog nadzora i nadzora pod stručnom kontrolom nad proizvodnjom poljoprivrednog reprodukcijskog materijala. Djelatnost službenog nadzora poljoprivrednog sadnog materijala provodi se obradom prijave, izborom i sklapanjem ugovorne obveze s nadzornikom, službenim nadzorom proizvodnje, vođenjem evidencije o proizvedenim količinama sadnog materijala, izdavanjem Uvjerenja o sadnom materijalu, sastavljanje Izvešća o proizvodnji poljoprivrednog sadnog materijala i podnošenjem istoga Ministarstvu poljoprivrede;
- Uzimanje uzoraka tla i reprodukcijskog sadnog materijala i sadnica za laboratorijsku analizu temeljem Pravilnika o stavljanju na tržište reprodukcijskog sadnog materijala i sadnica namijenjenih za proizvodnju voća i Pravilnika o stavljanju na tržište materijala za vegetativno umnažanje loze;
- Organiziranje edukacija (godišnje radionice) za nadzornike poljoprivrednog sadnog materijala temeljem Pravilnika o postupku stručnog nadzora i nadzora pod stručnom kontrolom nad proizvodnjom poljoprivrednog reprodukcijskog materijala.

Sudjelovanje u izradi zakonske regulative.

Djelatnici Zavoda prate domaće i međunarodne propise u područjima priznavanja i zaštite novih biljnih sorti, certificiranju sjemena i sadnog materijala poljoprivrednog bilja i utvrđivanju prisutnosti GMO u sjemenu, hrani i hrani za životinje, te po pozivu Ministarstva

poljoprivrede i Ministarstva zdravlja sudjeluju u pripremi izmjena propisa i njihovog usklađivanja.

Suradnja s drugim institucijama:

- Nastavlja se provođenje međulaboratorijskih usporedbi (Proficiency i Ring testovi) sukladno ISTA akreditacijskom standardu. Laboratorij sudjeluje u Proficiency testovima koje organizira ISTA (International Seed Testing Association), EURL (EU Reference Laboratories);
- Nastavlja se sudjelovanje na sastancima i radionicama koje organizira ISTA (International Seed Testing Association), EURL (EU Reference Laboratories) te nadležna ministarstva;
- Nastavlja se sudjelovanju na ESCAA (European Seed Certification Agency Association) sastancima i radu stalnih odbora EU za sjeme i sadni materijal te biljne genetske izvore, temeljem imenovanja Ministarstva poljoprivrede u pojedina tijela;
- Nastavlja se međunarodna suradnja u svrhu DUS ispitivanja kukuruza, strnih žitarica i soje. Suradnja u sklopu koje je započet program DUS ispitivanja, opisa sorti i popunjavanja referentne kolekcije ozime pšenice i kukuruza s GEVES, Francuska;
- Nastavlja se sudjelovanje na EU VCU seminarima u svrhu usklađivanja u provođenju VCU ispitivanja;
- Nastavlja se sudjelovanje na sastancima i radionicama koje organizira UPOV (Međunarodna Unija za zaštitu novih biljnih sorti);
- Nastavlja se sudjelovanje u ECPGR (European Cooperative Programme for Plant Genetic Resources). Zavod je imenovan kao nacionalna kontakt točka za EURISCO (European Genetic Resources Search Catalogue) te će nastaviti održavati nacionalnu inventarizaciju podataka o biljnim genetskim izvorima i obavljati unos podataka u europsku bazu EURISCO;
- Nastavlja se sudjelovanje u radu FAO Komisije za genetske izvore za hranu i poljoprivredu. Sudjelovanje u izradi izvještaja o stanju svjetskih biljnih genetskih izvora za hranu i poljoprivredu te monitoring provedbe globalnog plana akcije za biljne genetske izvore za hranu i poljoprivredu;
- Nastavlja se sudjelovanje u radu Radne skupine za genetske izvore u poljoprivredi Vijeća i Komisije EU;
- Nastavlja se suradnja s Uredom Europske unije za zaštitu novih biljnih sorti (CPVO) na poslovima zaštite novih biljnih sorti i sudjelovanje na edukacijama vezano za pripremu i proces akreditacije pri Uredu CPVO-a. U svrhu uvođenja sustava kvalitete u području DUS ispitivanja nastavlja se započeti proces akreditacije (Entrustment for CPVO Examination Office);
- Nastavlja se implementacija OECD sheme za certificiranje sjemena, praćenje rada i izvještavanje o stanju u Hrvatskoj temeljem ovlaštenja Ministarstva poljoprivrede;
- Nastavlja se sudjelovanje na edukacijama za upravljanje dokumentima i vođenje sustava kvalitete. Sudjelovanjem u radionicama koje organizira HAA (Hrvatska akreditacijska agencija) implementirat će se stečeno znanje na održavanje sustava u Laboratoriju za ispitivanje sjemena;
- Nastavlja se sudjelovanje u edukacijama iz područja ispitivanja kakvoće sjemena u laboratorijima specijaliziranim za pojedine biljne vrste u EU zemljama. Sudjelovanje je važno radi održavanja razine znanja analitičara u laboratoriju;
- Nastavlja se sudjelovanju u znanstveno-istraživačkom radu iz područja rada Zavoda u suradnji sa znanstvenim i znanstveno-nastavnim institucijama u Hrvatskoj (Agronomski fakultet u

Zagrebu, Poljoprivredni fakultet u Osijeku, Poljoprivredni institut u Osijeku, Institut za jadranske kulture i melioraciju krša u Splitu i drugi).

Međunarodni projekti

- Očekuje se pokretanje projekta u sklopu „Prekograničnog program između Hrvatske i Bosne i Hercegovine“ u suradnji s Upravom za zaštitu zdravlja bilja Bosne i Hercegovine na području Promicanja i poboljšanja zaštite okoliša i prirode putem zaštite prirodnih resursa i sustava upravljanja za sprječavanje rizika.

Priprema, ažuriranje i objavljivanje publikacija Zavoda za sjemenarstvo i rasadničarstvo:

- Službeno glasilo Zavoda kvartalno će se pripremati i objavljivati s informacijama vezano za podnesene Zahtjeve, priznavanje sorti, brisanje sorti, denominaciju, zaštitu novih biljnih sorti i sve druge relevantne informacije. Glasilo će se objaviti na web stranici Centra te dostaviti prijaviteljima, institucijama u EU i članicama UPOV-a;
- Sortna lista Republike Hrvatske temeljem rješenja zaprimljenih iz Ministarstva poljoprivrede ažurirat će se i objaviti na web stranici Centra;
- Publikacije o zaštićenim sortama i izdavanje vodiča za postupak podnošenja zahtjeva za dodjeljivanje oplemenjivačkog prava temeljem Zakona o zaštiti biljnih sorti;
- Pripremanje, ažuriranje i objavljivanje Popisa sorti voćnih vrsta temeljem Pravilnika o upisu sorti u popis sorti voćnih vrsta (NN 98/09, 77/13);
- Pripremanje, ažuriranje i objavljivanje Sortne liste za vinovu lozu temeljem Pravilnika o upisu sorti na sortnu listu (NN 45/08, 77/13).

5. ZAVOD ZA VOĆARSTVO

U Zavodu za voćarstvo u 2016. nastavlja se provedba sustava kvalitete sukladno normi ISO 9001:2008 te provođenje stručnog nadzora poljoprivrednog sadnog materijala temeljem Pravilnika o stavljanju na tržište reprodukcijskog sadnog materijala i sadnica namijenjenih za proizvodnju voća. Sve planirane aktivnosti će se provoditi u Odjelu za održavanje, proizvodnju i analitiku te Odjelu za ispitivanje sorti voćnih vrsta sukladno Zakonu o osnivanju Hrvatskog centra za poljoprivredu, hranu i selo.

5.1. U Odjelu za održavanje, proizvodnju i analitiku nastavit će se provoditi sljedeće aktivnosti:

Pokušalište Donja Zelina

- Održavanje infrastrukture pokušališta, strojeva i opreme, nabava namještaja za poljski laboratorij smješten u novoizgrađenom objektu, i nadogradnja sustava za navodnjavanje;
- Održavanje matičnog nasada sukladno započetim aktivnostima te raspoloživosti reprodukcijskog materijala. Planira se distribucija i prodaja pupova iz već formiranih matičnih nasada;
- Održavanje predintrodukcijskih i introdukcijskih nasada te obavljanje pomološko-tehnoloških mjerenja u introdukcijsko-pokusnom nasadu. Nastavlja se predintrodukcija i introdukcija novih sorti jabuke, šljive, marelice, borovnice te podizanje i održavanje pokusnih voćnjaka jabuke, šljive, kruške, trešnje, višnje, borovnice, oraha i lijeske;
- Održavanje i proširenje kolekcije starih, autohtonih i udomaćenih sorti voćnih vrsta te proširenje kolekcije starih sorti jabuke, kruške, šljive, trešnje i višnje s ciljem očuvanja

vrijednih genetskih resursa, a sukladno Odluci Vlade od 31. listopada 2013. o Nacionalnom programu očuvanja i održive uporabe biljnih genetskih izvora za hranu i poljoprivredu u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2014. do 2016. godine;

- Istraživanje tolerantnih sorti jabuka što podrazumijeva pomološko-tehnološka istraživanja sorti jabuka otpornih na fuzikladij, pepelnicu i bakterijsku palež. Cilj je istražiti pomološko-tehnološka svojstva sorti za uzgoj u agroekološkim uvjetima Republike Hrvatske. Dobiveni rezultati poslužiti će kao temeljni materijal za održavanje radionica i edukaciju voćara vezano za uzgoj spomenutih sorti;
- Provođenje procjene prikladnosti sorti voća za preradu. Na taj način se mogu očuvati i stare tradicijske sorte koje nisu primjerene za dugotrajnije skladištenje i čuvanje u svježem stanju. Planira se ispitivanje tržišta te suradnja s proizvođačima voćarima kojima bi navedeno istraživanje bilo pokazatelj koje su sorte prikladne za sušenje, ali i pomoć pri razvoju tehnologije sušenja za pojedine sorte voćnih vrsta. Organiziranjem degustacija i edukacija došlo bi i do podizanja svijesti potrošača o važnosti korištenja sušenog voća u prehrani;
- Pomološka i molekularna identifikacija domaćih genotipova šljive iz Slavonije i Like. Cilj je sačuvati od genetske erozije i identificirati autohtone genotipove šljiva koje su pokazale pozitivna pomološko-tehnološka svojstva te održavati kolekcijsko-pokusni nasad. Planira se nadopuna ex situ kolekcije novim autohtonim genotipovima šljive iz kontinentalne Hrvatske. U svrhu proširenja postojeće kolekcije planira se obaviti inventarizaciju na terenu što podrazumijeva označavanje stabala sorti kandidata, in situ opisivanje i mjerenje morfoloških svojstava te uzimanje materijala za regeneraciju i ostale analize.

Pokušalište Kaštela

- Održavanje pokusnih nasada maslina i uspostava sustava za navodnjavanje;
- Istraživanje tehnologije uzgoja masline u intenzivnim sustavima uzgoja, pomološko-tehnološka mjerenja u introdukcijsko-pokusnom nasadu, s ciljem utvrđivanja optimalne gustoće sadnje s obzirom na biološki potencijal i specifičnosti pojedine sorte.

5.2. U Odjelu za ispitivanje sorti voćnih vrsta nastaviti će se provoditi sljedeće aktivnosti:

- Introdukcija novih sorti voćnih vrsta (Better3Fruit (Belgija));
- Istraživanje introduciranih sorti voćnih vrsta praćenjem fenofaza, određivanjem zrelosti ploda i pomološko-metrijskim analizama ploda u vrijeme berbe i nakon skladištenja;
- Provođenje nacionalnog programa očuvanja i održive uporabe biljnih genetskih izvora za hranu i poljoprivredu u Republici Hrvatskoj. Planira se uključivanje u poljsku kolekciju ex situ novih primki autohtonih i udomaćenih sorti kontinentalnih voćnih vrsta. U kolekciji su zastupljene autohtone i udomaćene voćne vrste koje su se tradicionalno uzgajale na području kontinentalne Hrvatske. Planira se prikupljanje i evaluacija novih primki, te priprema površina za sadnju i sadnja, nabava programa za opis ploda, lista i sjemenki sorti voćnih vrsta kao i nastavak upisivanja novih primki u Nacionalnu bazu podataka i biljnim genetskim izvorima (CPGRD). Planira se i umatičenje autohtonih i udomaćenih vrsta i kultivara voća posađenih na Pokušalištu u Donjoj Zelini;
- Unos podataka u bazu podataka sorti voćnih vrsta svih sorti u kolekciji sukladno CPVO i UPOV protokolima za provođenje testova različitosti, ujednačenosti i postojanosti (DUS) te dopuna referentne kolekcije sorti potrebnih za provođenje postupka priznavanja;
- Priprema za provođenje projekta izrade Opisne (preporučene) sorte liste za voćne vrste, a sukladno odredbama Zakona o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja;

- Mjerenje određenih parametara plodova u vrijeme berbe i nakon skladištenja;
- Provođenje VIP projekta: 'Vrednovanje tradicionalnih i autohtonih sorti jabuka u intenzivnom sustavu proizvodnje'. Planira se usporediti morfološke značajke, razlike u prirodu, vanjske i unutarnje značajke kvalitete ploda, značajke kvalitete ploda svježih i sušenih plodova sorti jabuka u istraživanju, te temeljem istraživanja, dati osnovne smjernice za daljnju proizvodnju. Projektom se planira dodatno opremanje laboratorija te nabavka opreme potrebne za analizu bio aktivnih spojeva.

U odjelu se također planira:

- Priprema dokumentacije potrebne za provođenje postupka priznavanja sorti voćnih vrsta te ispunjenje potrebnih uvjeta sukladno 'Entrustment' protokolu CPVO-a;
- Dodatno opremanje laboratorija za fizikalno-kemijske analize plodova voća.

Suradnja s drugim institucijama

- Nastavlja se suradnja s tvrtkom Podravka na ispitivanju pogodnosti voćnih sorti za preradu, suradnja sa Savjetodavnom službom u području edukacije poljoprivrednih proizvođača i transfera rezultata istraživanja iz područja voćarstva do voćara proizvođača, suradnja s Agronomskim fakultetom i srednjim poljoprivrednim školama na poslovima od zajedničkih interesa istraživanja i edukacija, suradnja s Prehrambeno – biotehnološkim fakultetom na istraživanjima iz područja evaluacije sorti voćnih vrsta i procjene prikladnosti sorti za daljnju preradu.

Suradnja s proizvođačima – voćarima

- Nastavlja se s organiziranjem otvorenih dana tijekom vegetacijske sezone i stručni obilazak Pokušališta Donja Zelina za proizvođače te praktična edukacija voćara na Pokušalištu. Na Pokušalištu Kaštela planira se održavanje stručne radionice nove tehnologije uzgoja maslina uz pokaznu rezidbu. Nastavlja se suradnja s proizvođačima voćarima preko Hrvatske voćarske zajednice;
- Nastavlja se suradnja s voćarima proizvođačima na području doline Neretve na projektu unapređenja uzgoja odabranih vrsta agruma na skeletnim i aluvijalnim tlima. Provede se istraživanja o mogućnosti uzgoja odabranih vrsta agruma (limun, naranča i klementina) na južnim-zaštićenim položajima područja Komarne. Cilj je istražiti mogućnost povećanja gospodarski važnih površina pogodnih za uzgoj agruma, te širenje ponude domaće proizvodnje uzgojem limuna, naranče i klementine.

Usavršavanje djelatnika

- Nastavlja se usavršavanje djelatnika putem poslijediplomskih doktorskih studija, seminara, sudjelovanja na domaćim i stranim znanstvenim i stručnim skupovima, posjeta institucijama iz područja rada;
- Planira se edukacija o korištenju osnovnih metoda rada s DNA i RNA.

Suradnja s proizvođačima – voćarima

- Nastavlja se s organiziranjem otvorenih dana trešnje, šljive i jabuke tijekom vegetacijske sezone, stručni obilazak Pokušališta Donja Zelina za proizvođače, sudjelovanjem na izložbama, stručnim skupovima i seminarima. Praktična edukacija voćara na Pokušalištu. Nastavlja se suradnja s proizvođačima voćarima preko Hrvatske voćarske zajednice;

- Nastavlja se suradnja s voćarima proizvođačima na području doline Neretve na projektu unapređenja uzgoja odabranih vrsta agruma na skeletnim i aluvijalnim tlima. Provede se istraživanja o mogućnosti uzgoja odabranih vrsta agruma (limun, naranča i klementina) na južnim-zaštićenim položajima područja Komarne. Cilj je istražiti mogućnost povećanja gospodarski važnih površina pogodnih za uzgoj agruma, te širenje ponude domaće proizvodnje uzgojem limuna, naranče i klementine.
- **Usavršavanje djelatnika**
- Nastavlja se usavršavanje djelatnika putem poslijediplomskih doktorskih studija, seminara, sudjelovanja na domaćim i stranim znanstvenim i stručnim skupovima, posjeta institucijama iz područja rada;
- Planira se edukacija o korištenju osnovnih metoda rada s DNA i RNA.